

ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงงานบาลีของประเทศไทย สำหรับกองบาลีสนามหลวงและมหาเถรสมาคม

โดย นายชอุญเดชา ลิภา มหาบาลีวิทยาลัย

๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๗

การจัดการศึกษาวิชาการพระพุทธศาสนาสำหรับชาวพุทธทุกกลุ่มเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาภาษาบาลี หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการปรับปรุงองค์กรและระบบการทำงานใหม่ เพื่อตอบสนองกับยุคสมัยและสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป คณะทำงานมหาบาลีวิทยาลัย ไคร์ขอเสนอแนวทางไว้เป็นเบื้องต้นสำหรับกองบาลีสนามหลวงและมหาเถรสมาคมพิจารณา ดังนี้

ควรมีการแก้ไขระเบียบกองบาลีสนามหลวงใหม่ในหลายประเด็น เพื่อให้กองบาลีสนามหลวงมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาวิชาการทางพระพุทธศาสนาสำหรับชาวพุทธอย่างแท้จริง ไม่ใช่ให้มีหน้าที่เพียงจัดสอบจัดวัดผลเช่นในปัจจุบันเท่านั้น โดยในระเบียบนั้นควรกล่าวถึงเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้

1. ให้มีคณะบริหารกองบาลีสนามหลวง (หรือชื่ออื่นที่จะตั้งใหม่) ประกอบด้วยพระภิกษุและฆราวาส จากทุกภาคคณะสงฆ์ ประมาณ 25-35 รูป/คน ร่วมกันทำงาน มีวาระที่แน่นอน

2. ให้มีหน่วยงานย่อย ๆ ในกองบาลีสนามหลวง อย่างน้อยที่สุด มีกลุ่มงานดังนี้

กลุ่มงานนโยบายและแผน

กลุ่มงานวิชาการและงานวิจัย

กลุ่มงานทะเบียน

กลุ่มงานงบประมาณ

กลุ่มงานพัฒนาครูอาจารย์

กลุ่มจัดการเรียนการสอน

กลุ่มงานวัดประเมินผล

กลุ่มงานเทคโนโลยี

กลุ่มกิจการพิเศษ ฯลฯ

3. ในแต่ละกลุ่มงาน ให้มีคณะทำงานประจำกลุ่ม ๆ ละ 6-12 รูป/คน มีเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการที่แน่นอนจนเกษียณ เป็นพนักงานประจำทำงานแบบเต็มเวลา ไม่ใช่ทำงานแบบอาสาสมัคร หรือนิมนต์มาทำงานเป็นครั้งคราว มีการประเมินผลการทำงานที่มีมาตรฐาน
4. ให้แม่กองบาลีสนามหลวง มีวาระดำรงตำแหน่ง คราวละ 5 ปี และอยู่ต่อได้อีก ไม่เกิน 1 วาระ
5. ให้มีสำนักงานกองบาลีสนามหลวงเป็นการเฉพาะ ไม่ให้อยู่ในวัดใดวัดหนึ่ง
6. ให้ออกระเบียบโอนย้ายส่วนงานการศึกษาพระปริยัติธรรม จาก สนง.พุทธฯ มาสังกัดกองบาลีสนามหลวง โดยปรับภาระหน้าที่และบทบาทใหม่ให้สอดคล้องกับกลุ่มงานตามข้อ 2 ข้างต้น
7. ให้กองบาลีสนามหลวง เป็นหน่วยงานหรือส่วนราชการพิเศษหรือมีลักษณะใกล้เคียงกับองค์การมหาชน อยู่ภายใต้การกำกับของมหาเถรสมาคม ให้มหาเถรสมาคมและภาครัฐสนับสนุนงบประมาณเป็นรายปีตามแผนงบประมาณ เช่นส่วนราชการทั่วไป ไม่ต้องไปสังกัดสำนักนายกฯ หรือส่วนราชการอื่นใด

งานปรับปรุงองค์กรตามข้างบนนี้สามารถเป็นจริงได้เร็วและง่ายที่สุด โดยเริ่มต้นที่แม่กองบาลีสนามหลวงเป็นผู้นำ ออกประกาศตั้งคณะทำงานเพื่อปรับปรุงงานบาลีของประเทศ (คณะทำงานมีทั้งพระสงฆ์และฆราวาส) นำเข้าปรึกษาในที่ประชุมมหาเถรสมาคม ให้คณะนี้ไปทำงาน 1 ปี เมื่อได้ผลอย่างไรแล้ว ก็ดำเนินการปรับปรุงตามที่คณะทำงานสรุปมา (ใช้เวลาปรับปรุงองค์กร 1-2 ปี ก็ควรเสร็จสมบูรณ์)

อย่างไรก็ตาม ทุกขั้นตอนต้องเน้นการมีส่วนร่วมของพระภิกษุ ผู้รู้ทั้งพระสงฆ์และฆราวาส ชาวพุทธทั่วประเทศให้มากที่สุด เปิดรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะให้มากที่สุดทุกภาคหรือจังหวัดคณะสงฆ์ ไม่เพียงคิดเอง สรุปกันเอง แล้วประกาศกันเองเฉพาะในหมู่พระสงฆ์ผู้ใหญ่เท่านั้น

ชีวิตของคนเรานั้นสั้น ไม่ยืนยาวอะไร ทุกสิ่งอย่างเป็นแก่หัว โขนสมมติกันชั่วคราว มีอะไรที่จะต้องทำเพื่ออนาคตของสังคมและพระศาสนาแล้ว ไม่ว่าจะพระไม่พระ โยม ก็ต้องลุยช่วยกันทำ ไม่ฟังถือเขาถือเรา ไม่ฟังคิดว่าอะไร ๆ ก็ต้องอยู่ในวัดของฉันในสังกัดฉัน ให้มองข้ามกำแพงวัดออกไปข้างนอกให้กว้างที่สุดจนถึงไปถึงต่างประเทศจะนำบาลีไปเปิดสอนให้ชาวต่างชาติต่างภาษากันได้

